

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer
541970

Behandeld door
A.S.M. Kamphuis/
Y.J.M. Timmerhuis

Datum
4 december 2018

Onderwerp
Terugblik Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) periode 2011 - 2018

Geachte raadsleden,

Op 11 december 2018 is er een werkbezoek gepland bij het Integraal Kind Centrum (IKC) Sluitersveld. Tijdens dit werkbezoek kunt u in de praktijk zien wat er in Almelo in de periode 2011-2018 is ontwikkeld m.b.t. het bestrijden van onderwijsachterstanden. In deze raadsbrief schetst het college de beleidsontwikkelingen van de afgelopen jaren die geleid hebben tot deze praktijk. In januari 2019 start de nieuwe OAB-periode en daarom willen we d.m.v. deze raadsbrief en het werkbezoek van de raad bij het IKC Sluitersveld u bijpraten over de huidige stand van zaken.

Specifieke uitkering OAB

Het bestrijden van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen is een wettelijke taak van de gemeente waarvoor we geormerkte middelen van het Rijk ontvangen. De uitvoering van het OAB past binnen de door de gemeenteraad geformuleerde (strategische) doelstellingen uit de programmabegroting.

De specifieke uitkering OAB van het Rijk kent een cyclus van vier jaar. De oorspronkelijke OAB-periode was 2011-2014. Maar in de afgelopen jaren is deze periode telkens met een jaar verlengd omdat het Rijk wilde overgaan tot een nieuwe financiële verdeelsystematiek. Dit vernieuwingsproces heeft uiteindelijk vier jaar geduurd. Volgend jaar start de nieuwe periode OAB (2019-2022) en wordt de huidige gewichtenregeling vervangen door een jaarlijks door CBS bepaalde achterstandsscore van elke gemeente.

Daarnaast heeft de gemeente Almelo extra geormerkte middelen ontvangen onder de noemer "Bestuursafspraken G33". Het Rijk stelde deze middelen voor de grote steden beschikbaar om de kwaliteit en kwantiteit van VVE en Onderwijs Tijd Verlengde activiteiten te verhogen.

Wettelijke verplichtingen

De gemeente Almelo ontvangt dus geld voor de uitvoering van deze taak, maar hieraan zijn ook een aantal wettelijke verplichtingen verbonden.

Eén van de verplichte onderdelen van het onderwijsachterstandsbeleid is de invoering van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Het doel van VVE is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel doelgroepkinderen genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters zonder een taalachterstand naar groep 3 kunnen.

Het is de wettelijke opdracht van het college om zoveel mogelijk doelgroepkinderen deel te laten nemen aan VVE en hierover tenminste jaarlijks overleg te voeren met de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs. Ook moet het college volgens de wet overleg voeren over de resultaten van VVE. Daarnaast heeft het college de wettelijke opdracht om integratie te bevorderen en segregatie te voorkomen. De onderwijsinspectie controleert de gemeente en de partners op de naleving van deze wettelijke bepalingen.

Stuurgroep OAB

Vanaf 2011 wordt het wettelijk overleg tussen de voorschoolse voorzieningen, het onderwijs (3 grote schoolbesturen) en de gemeente vorm gegeven in de stuurgroep Onderwijs Achterstanden Beleid. Vanuit een integrale benadering nemen ook de Jeugdgezondheidszorg en de welzijnsorganisatie Avedan deel aan dit overleg.

Begin 2015 heeft de stuurgroep OAB aan Sardes (Adviesbureau op het gebied van onderwijs, opvang en opvoeding) gevraagd om het huidige VVE-beleid en kwaliteit te evalueren en een toekomstplan Onderwijsachterstandenbeleid te ontwikkelen.

Evaluatie OAB

Het belangrijkste doel van de beleidsevaluatie OAB was het in kaart brengen van de visie, ambities en richtlijnen met betrekking op het jonge kind. Daarnaast heeft er een praktijkevaluatie plaatsgevonden. De evaluatie is opgezet in verschillende thema's die ook terugkomen in de bestuursafspraken met het Rijk. Sardes concludeert in haar rapport dat de gemeente Almelo een duidelijke visie heeft op de wijze van sturen op VVE. Er wordt vaak gekozen voor een lichte vorm van (beleidsmatige) sturing, zodat het veld de ruimte krijgt om initiatieven op maat te ontwikkelen die passen bij de eigen populatie, organisatie en wijk. Gemeente, schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, Avedan en de Jeugdgezondheidszorg zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor verschillende onderdelen van het OAB-beleid. Per onderdeel van het OAB wordt in de stuurgroep regelmatig geëvalueerd welke afspraken er zijn, bij wie de verantwoordelijkheid voor een thema ligt en hoe de afspraken in de praktijk vorm krijgen.

Op enkele thema's heeft de stuurgroep OAB duidelijk ingezet, zoals de voorschoolse schakelklassen en een sterk HBO-team. Sardes geeft aan dat Almelo op deze thema's kan dienen als voorbeeld voor andere gemeenten. Er zijn ook twee thema's benoemd die de komende jaren meer aandacht van de gemeente vragen, dat zijn ouderbeleid en de interne kwaliteitszorg.

Toekomstplan OAB 2016-2018

In maart 2016 heeft Sardes in haar toekomstplan OAB een aantal aanbevelingen gedaan op basis van haar onderzoek en het evaluatierapport, die in grote lijnen zijn uitgevoerd door de stuurgroep OAB. Hierbij zijn de wettelijke verplichtingen uit deze periode meegenomen. Sardes heeft de volgende hoofdthema's benoemd:

-Kwaliteit en uitvoering van de voor- en voegschoolse educatie

In het VVE convenant Almelo dat de partners in 2015 hebben afgesloten zijn afspraken opgenomen over het meten van de resultaten van de VVE-doelgroep. De resultaten worden jaarlijks gemeten in de VVE monitor die wordt besproken in de stuurgroep.

-Ouders en ouderparticipatie

Een actiepunt voor de VVE-instellingen, die in een samenwerkingsverband in de wijk samenwerken, was het opstellen van een gezamenlijk ouderbeleid. Dat is nog niet overal gelukt. Het versterken van ouderbetrokkenheid blijft een aandachtspunt voor de nieuwe periode OAB en is dan ook benoemd als strategisch speerpunt.

-HBO'er in de VVE

Het invoeren van HBO'ers in de voorschool is een wettelijke verplichting vanuit de bestuursafspraken met het Rijk. De taak van deze professionals is het verhogen van de kwaliteit van de VVE in de wijk en het coachen van de pedagogisch medewerkers in de VVE. Inmiddels is er meer ervaring opgedaan met de rol van de HBO'ers en zal in de komende jaren deze functie doorontwikkeld worden in samenhang met de ontwikkelingen binnen de IKC.

-Integrale Kindcentra (IKC)

Op 16 april 2013 heeft de gemeenteraad de 'Visie Integrale Kindcentra' vastgesteld. Een Integraal Kindcentrum (IKC) is een inhoudelijke samenwerking tussen de verschillende partners, die betrokken zijn bij kinderen tussen de 0- 12 jaar, waarbij er sprake is van een doorgaande zorg-, ontwikkel-, en leerlijn voor het kind. In 2015 hebben de voorscholen en de drie grote schoolbesturen in Almelo samen met de gemeente een stuurgroep IKC opgericht van waaruit de IKC-ontwikkeling op wijkniveau wordt aangestuurd. Inmiddels zijn er 11 IKC's in Almelo waarin de kindpartners samenwerken.

-Harmonisatie

Binnen de IKC's werken naast het onderwijs ook de kinderopvang en peuterspeelzalen samen. Vanaf 1 januari 2018 is de wet Harmonisatie ingegaan waardoor peuterspeelzalen zijn omgevormd tot kinderdagopvang.

Pagina 3 van 3